

2.5.2 Mehanički rad sprega sile

Radi jednostavnosti prikaza može se promatrati ravninski slučaj (slika 2.27).

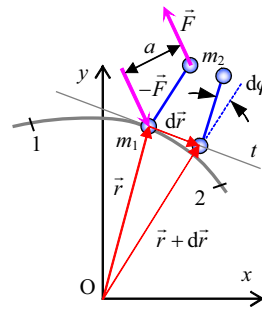
Neka na dvije kruto povezane čestice m_1 i m_2 djeluje sprega sile $\vec{F}, -\vec{F}$ čiji je iznos $M = Fa$.

Ukupan je mehanički rad sprega sile na putanji 1-2 integral:

$$W_{1-2} = \int_1^2 \vec{F} \cdot d\vec{r} + \int_1^2 -\vec{F} \cdot d\vec{r} + \int_1^2 \vec{F} \cdot (a d\varphi) \vec{e}.$$

Očito se mehanički rad sprega sile $\vec{F}, -\vec{F}$ zbog *translacije* poništava te slijedi:

$$W_{1-2} = \int_1^2 \vec{F} \cdot (a d\varphi) \vec{e} = \int_{\varphi_1}^{\varphi_2} M \vec{e} d\varphi.$$

Slika 2.27

Mehanički rad sprega sile

2.5.3 Snaga sile

Snaga je sile definirana kao mehanički rad sile u jedinici vremena: $P = \frac{dW}{dt}$. Jedinica mjere je vat (W ili N · m/s).

$$\text{Srednja snaga sile: } P_{\text{sr}} = \frac{\int_1^2 \vec{F} \cdot d\vec{s}}{t_2 - t_1} = \frac{W_{1-2}}{t_2 - t_1}.$$

Kako je rad definiran kao $W_{1-2} = \int_1^2 \vec{F} \cdot d\vec{r}$ i kako vrijedi $\vec{v} = \frac{d\vec{r}}{dt} \Rightarrow d\vec{r} = \vec{v} dt$ te se

može pisati: $W_{1-2} = \int_1^2 (\vec{F} \cdot \vec{v}) dt$.

Snaga je sile definirana kao mehanički rad sile u jedinici vremena: $P = \frac{dW}{dt}$ pa je

$$P = \frac{dW}{dt} = \frac{\vec{F} \cdot d\vec{r}}{dt} = \vec{F} \cdot \vec{v}.$$

Kako je rad isto definiran kao $W_{1-2} = \int_{\varphi_1}^{\varphi_2} M \vec{e} d\varphi$ i kako vrijedi $\omega = \frac{d\varphi}{dt} \Rightarrow$ pa je

snaga sprega definirana kao mehanički rad sprega u jedinici vremena: $P = \frac{dW}{dt}$ to je

$$P = \frac{dW}{dt} = \frac{M \vec{e} d\varphi}{dt} = \vec{M} \cdot \vec{\omega}.$$

2.5.4 Mehanički stupanj djelovanja

U mnogim se radnim strojevima i mehanizmima radi trenja u ležajevima i na drugim mjestima gdje djeluje trenje javljaju gubici rada W_g . Može se ulazni rad (naravno